

LBRIS

We know
books

**RODICA OJOG-
BRĂȘOVEANU**

**AGENTUL SECRET
AL LUI ALTÎN-BEY**

Ediția a V-a

NEMIRA

CUPRINS

CARTEA ÎNTÂI – IZVODUL.....	5
1. Urzeala	7
2. Prințul aurului surâde	15
3. O lovitură de jungher pentru Vodă Brâncoveanu	27
4. Primejdia cea mare.....	38
5. Logofătul de taină Radu Andronic.....	49
6. Răspopitul.....	62
7. Casa blestemată.....	72
8. Cuviosul Pafnutie își găsește o slujbă.....	80
9. Urma vicleanului.....	94
10. Jocul cu moartea.....	111
CARTEA A DOUA – FLUTURELE ALB.....	121
11. Nababul valah	123
12. Cuviosul Pafnutie învață porunca Profetului	134
13. Sadeth	142
14. O capcană pentru Selim Bektaş.....	154

LIBRIS | We know books

15. În numele dragostei.....	166
16. Primejdia călătorește spre Stambul.....	188
17. Adevăratul chip al boierului Costache Andronic	199
18. Întâlnire de mare taină pe acoperiș.....	221
19. Vrăjitorul nebun din Fanar.....	235
20. Izvodul iscoadei	258
21. Drumul fără întoarcere	284

CARTEA A TREIA – OSÂNDA..... 299

22. Vodă Brâncoveanu nu se supune obiceiurilor domnești	301
23. Moartea fluturelui alb	308
24. În căutarea catargei.....	320
25. După doisprezece ani	331
26. Judecata	340

1

URZEALA

În sâmbăta patimilor, la ceasul când nasc spaimetele, noaptea își dezlegase întunericul peste târgul Bucureștilor, fluturând miresme de liliac și salcie tânără. Un bărbat răsărit se furișă pe o poartă dosnică a Curții Domnești, ocoli cu chibzuială străjile și, strecurându-se șerpește printr-o spărtură a zidului grădinii celei mari năpădite de floare, se înfundă în ulicioara Cucului.

Era înveșmântat într-un fel de burnuz lung până la călcâie, cu două despicăture de o parte și de alta a trupului ce-i lăsau mâinile slobode. Jungherul subțire și încovoiat nu-l purta în cingătoare, la vintre, ci la spate, de unde putea fi scos iute și pieziș după năravul tâlharilor hârșiți la drumul mare.

Darabanele spătăriei vestiră noaptea, îndemnând târgoveții să-și caute casele. La hanul Mănăstirii Sfântul Gheorghe, unul câte unul neguțătorii căutau lung spre cerul înalt, unde primele stele agățau cercei de argint, apoi zăvoreau cu strășnicie dughenele boltite. Obloanele erau

cetluite pieziș cu brăie zdravene din fier călit, având la capete lacăte grele născocite de nemți pentru tihna avuțiilor. Pe Spiru, grecul, îl ajutau doi ciraci să-și strângă țesăturile scumpe. La lumina beteagă a fanarelor aninate în canatul ușii luceau tafte și atlazuri florii, chilimuri, stofe cu fesesele felurite, al căror rost doar muierile îl știu, convenit obrazelor alese.

Mai zăbovea doar Eftimie arvanitul, care-și vindea cu dichis, în cornețe ghiurghiului, marfa aromitoare. Slujnicile și jupânele umpleau de larmă prăvălia albanezului. Bucuria le ardea mocnit în luminile ochilor, plecau grăbite cu brațele pline de zaharicale.

Mirosea în urma lor, până departe, a vanilie și cuișoare, a coriandru, ambră și mosc, iris și apă de trandafir, a cozonac proaspăt și aburi de pască abia scoasă din cuptor. Simigiul avea dever și la curte. În fiecă joi, își umplea careta cu cofeturi și siropuri dulci din lămâie și ienibahar pentru domnițe. Lui Beizadea Mateiaș îi plăceau mai cu seamă „moșul de zăpadă”, pe care arvanitul îl tichuia din zahăr amăgit cu pojghiță sticloasă deasupra, și „morișca” sau „balaurul cu șapte capete”. Capetele erau lungi, conabii, cu gust de rodie și verzi, lăsând fistic în cerul gurii. Coconul păstra la urmă pe cel moale din marțipan galben cu stelute cireșii, mici cât gămălia.

Deodată, Bucureștii se umplură de vuiet. O oaste de trâmbețe și tălângi se năpusti asupra lui. Clopotele din mahalele Oțetarilor și Scorțarului, ale Brezoianului și Calicilor și mai pe urmă cele din mahalaua Săpunarilor prinseră a răsună. Cereau Paștilor să poposească mai degrabă în târg, împungeau întunericul, zorindu-l să nu zăbovească. Noaptea asta își avea rosturile ei, curgea pânză cernită peste coșmeliile bicisnicilor și hudubăile boierești, sporind nerăbdarea. O ploaică grăbită stărnise mirosul glodului de pe ulițe, îmbinându-l cu altele de liliac și zambile și lăcrămioare răsărite anume.

Clopotele turnate de Franz Zachender la Viana aveau vorbe dulci, mângâietoare; ale Bisericii de Jurământ, aspre; dinspre marginea târgului răzbătea glas de bronz, domol și cumpănit.

Bărbatul își strânse burnuzul la gât. Ocoli curțile cele mari ale Bujoreanului, cu împrejmuiri trainice ridicate la patru înălțimi de om,

pășind apăsător și fără pripeală. În casele mici strecurate de-a lungul ulițelor întortocheate stăruia doar flăcărița șovăitoare a candelor, cete de câte patru străjeri cu torțe aprinse fereau de tâlhari, dar nu și de dangățul clopotelor somnul târgoveților. Deodată țâșniră ca niște sulite plopii arși de la curtea Rudeanului. Fusese pârjol mare, izbucnit în temeiul nopții, lăsând în urmă doar cenușă și durerea boierului Mihui, izbăvit ca prin minune. Pieriseră toți ceilalți, jupâneasa Elena, odraslele și slujitorii. Oamenii vorbeau despre mânia lui Dumnezeu, alții mai prepuielnici zvoneau într-altfel. De-atunci trecuseră mai bine de nouă ani. Boier Mihui își luase lumea în cap, nu se mai știa nimic despre el. Într-o vreme, Done bogasierul știricea că l-ar fi văzut cu mintea de tot dusă în Șcheii Brașovului. L-ar ține, cică, de milă un unchi uitat de moarte, rudă îndepărtată cu jupâneasa Elena. De casele arse nu se mai apropia nimeni. Prin fostele odăi, prăbușite, se aciuaseră lilieci, bufnițe și câini ulițarnici cu părul lung și galben.

Bărbatul îmbrăcat în burnuz înconjură din ochi curtea pustie, cercetă cu stăruință întunericul și, încredințat că nu-i ținut în priviri, se strecură pe sub bârnela neagră. Mirosea a putred, a ars, a moarte. Rezemă umbra zidului, talmăcind fiecare zgomot.

„Încă n-a venit.”

Pe cer crescuse o lună mică, cât un irmilic de aur.

Pașii însoțiți de o tuse seacă șovăiau. Lumina împuținată, strecurată printre dărâmături, aprinse fața tânărului. Un chip spelb prăvălit în umbre vineții, cu ochi negri mari, care ardeau. Gâtul răsărea subțiratic din giubeaua roasă.

— Rămâi unde ești!

Porunca țâșnise din întuneric. Tânărul se sprijini la întâmplare de un perete și răsă silite.

— Strașnic loc de taină! Nimeni nu dibuia unul mai doselnic.

Începu să tușească și duse repede la gură o broboadă murdară.

Clopotele pisau noaptea fără să ostenească. Glasurile lor adânci ori subțiri, felurite, cântau. Peste mirosul de mucegai și petică arsă veneau adieri de iarbă nouă.

Bărbatul îmbrăcat în burnuz căută îndelung spre chipul tânărului.

— Ce drum ai urmat?

— Ulița Blănarilor.

— Străjerii?

Ochii celui alt sclipiră.

— Țin cărările calicilor, nu pe-ale boierilor de neam. Se uită jur-împrejur: Urâte locuri...

— Aici nu ne ajung iscoadele Brâncoveanului.

— Iscoadele Brâncoveanului nu mai au putere asupra mea. Nu mai are nimeni. Scrâșni: Doar că înainte de a mă așeza alături de tătucu mai am o socoteală de împlinit.

— E bine! șopti omul în burnuz. E bine, boier Pârvan... Gândeam c-ai să-ți iei vorba înapoi.

Peste ochii tânărului trecu o umbră.

— Cât de puțin mă cunoști, omule! Poate fac păcat. Într-un fel spun cărțile sfinte, dar datina glăsuiește într-altfel. Acum cincisprezece ani, din porunca lui Vodă, armașul Cristea l-a sugrumat pe tătucu. Prietenii îi trimiseră sol de primejdie, căci gădele poposise înainte la curțile postelnicului Scordoc și ale serdarului Cioran, lăsând în urmă doar jale și pârjol.

— Și la curtea boierului Codrea, adăugă înfundat omul din umbră, vărul domniei tale.

— Și! Tătucu se știa fără prihană și n-a ținut seama nici de povețele prietenilor, nici de bocetele mamei. A murit în pragul casei. N-a apucat să-i facă măcar un semn.

Vorbea pe nerăsuflăte, răscolind drojdia urii. Stropi de sudoare îi alunecau pe obraji încinși.

— Și tot nesătul a rămas Brâncoveanu! Ne-a luat moșiile din Liveni și Săraia, și viile de la Vadul Sărat. Eu și soră-mea trăiam din milă. Mai vrei dară să-mi iau vorba înapoi?

— Chibzuiește bine!

— Socotește-l mort!

— Chibzuiește bine, boier Pârvan! Întări omul în burnuz. Fapta nu-i fără primejdie.

— În schimb, e pe potriva lui, râse înecat tânărul. Dacă-ți pleci urechea, afli multe. Se uită jur-împrejur: Unii șoptesc că și aici tot mâna lui Vodă ar fi. Nu-i ținea lângă inimă pe Rudeni.

— Aici și oriunde ți-ai arunca ochii. Oprea și Vlaicu putrezesc în beciurile de la Snagov, stolniceasa Brăilosu a ajuns de cerșește din poartă în poartă, pe Gruiu l-a descăpățanat. Apăsă cu tâlc cuvintele: Fiică-sa s-a stins de piept la mănăstire. Cea mai mică, Irina, împletește coșite albe în casa bănesei Știrbey.

— Tătucu, Dumnezeu să-l odihnească, avea o vorbă: „Fiecare om cu răbojul lui“. Scrâșni și ochii negri părăură iar arși de flăcări: Al Brâncoveanului a ajuns la capăt!

Tuși mult, fără răsuflet. Omul în burnuz așteptă să se ogoiască.

— Pornirea domniei tale împotriva lui Vodă are temeieri vechi, boier Pârvan.

— Sunt datornic părintelui meu! Dinte pentru dinte!

— Numai că pornirea nu-i îndeajuns, trebuie să găsești putere brațului. Ura pălește la gândul patimilor.

— Ura dă putere slabilor!

— Știi cum arată temnițele domnești? Ai văzut vreodată caznele răzvrătiților? Oamenii Brâncoveanului au mâna lungă...

Tânărul surâse împăclit:

— Mai lungă-i mâna celei cu coasa. Unghiile ei mi s-au înfipt în piept... Poruncește!

— Cum intri în ulicioara Cucului, mergi zece pași și dai în lături buruienile de la poalele zidului. Ai să găsești o spărtură. Te strecuri prin acea spărtură și-o ții tot pe lângă copacii piperniciți. În crucea grădinii e un foișor.

— Îl știu, spuse boier Pârvan, ștergându-și fața nădușită. I l-au ridicat niște meșteri frânci, vruia târgul de-atâta cheltuială.

— În dreptul lui, cum te uiți spre ferestrele cuhniilor, e o poartă mică cu cingătoare de fier. O să fie deschisă, doar s-o împingi...

Tânărul clătină din cap:

— Pândesc de mult palatul Brâncoveanului, la zi de sărbătoare ograda e năpădită de slugi.

— În ceasul acela n-o să fie nimeni. Să pândești doar schimbul străjilor. Dacă ai să găsești pe prima treaptă un ban de aramă, să știi că drumul e slobod.

— Nădăjduiesc.

— Intri în săliță și de acolo, prin firidă, ajungi în iatacul turcesc. Sub chilimul negru e o ușă tănuită care duce în cămărilor domnului. Te oprești în cea de a doua și aștepti în ocniță.

— Să nu-mi fie așteptarea în zadar.

— N-ai grijă. În vremea din urmă, treburile țării îl ostenesc. Vine în iatac și se întinde pe divan. Omul în burnuz râse din gât: O să-ți stea sub poruncă. Îl sugrumi sau...

Lăsă vorba atârnată. Tânărul își desprinsesponca giubelei. Nu era cald, dar și își simțea tot trupul o apă. Pe obraji, petele roșii păreau jăratice. Înghiți în sec:

— Și după ce săvârșesc fapta?

— Te scot eu la liman. Nu te poți întoarce pe unde ai venit...

— De ce?

— Se pun slugile la masă. Te văd prin ferestrele cuhniilor.

— Mda...

Omul în burnuz îl măsură lung.

— Ce gânduri te muncesc, boier Pârvan? Ți-e teamă c-ai să rămâi de izbeliște?

— Nu.

— Ți-e teamă!

Tânărul privea în gol. Întoarse răspuns cu o voce ciudată:

— Pe mine nu mă mai înspăimântă nimic, încă n-ai priceput? Numai că n-aș vrea să-mi aflu sfârșitul în casa Brâncoveanului.

— Știu altă cale.

— Știi multe, râse boier Pârvan. De ce nu vrei să-ți arăți chipul?

Bărbarul în burnuz se trase în întuneric, de parcă privirea celui alt l-ar fi ajuns fără veste.

— Așa ne-a fost învoiala, boier Pârvan. Mai am să adaug hotărârea celor ce voiesc moartea lui Vodă. Vei primi de două ori câte șase pungi...

În ochii boierului se stârni jarul.

— Spune oamenilor domniei tale să-și păstreze aurul. Nu pofta de bogăție îmi îndeamnă mâna să scoată jungherul. Și-apoi după aceea nu-mi vor mai fi de trebuință. Îndeplinind porunca sângelui, mă voi stinge...

— Nu uita! La al șaselea ceas al amiezii.

— Al șaselea ceas al amiezii! șopti celălalt cu gândul dus. Când tata s-a prăpădit, soarele săgeta de asfințit.

Omul în burnuz așteptă să se stingă pașii boierului Pârvan, apoi dosi sub una din pietrele cele mari, într-un loc anume, o teșcherea subțiratică. Cercetă cu luare-aminte zgomotele nopții și se strecură afară.

Pieptul tânărului se zbuciuma înăbușit. Simți în gură gustul dulceag al sângelui și ridică ochii spre cer.

— Doamne, Dumnezeuule, îngăduie-mă până mâine!

Tresări. Din umbra zidurilor prăvălitate se desprinses, înaintând pândiș, un bărbat înveșmântat în negru.

„Omul meu!”

Îl petrecu cu privirea. Celălalt ferea lumina lunii, călca hoțește prin locurile întunecate, lipind zidurile. Oblici spărtura pomenită din ulcioara Cucului și dispăru.

„Boier de curte ori slujitor”, socoti tânărul.

Porni spre casă, ducând după un vechi obicei mâna la jungher. Se opri fulgerat. Scula dispăruse.

„Semn de sus!“ Se întoarse spre ruinele Rudenilor cercetând la tot pasul luciul lamei de oțel. Găsi jungherul la locul întâlnirii de taină. Îl puse înapoi în brâu, răsuflând greu. Peste zidurile întunecate se prelinse o goană de lumină. Boier Pârvan încremeni.

„Stahia celor pieriți în pârjol...”

Știa de la bătrâni că la vreme de noapte sufletele morților rătăcesc prin țintirimul caselor bătute de năpastă. Văzu umbra unui bărbat cu o lumânare în mână. Flacăra înainta încet, cercetând calea, apoi se opri locului.

Degete lungi, albe, traseră de sub piatra cea mare o teșcherea de piele, lumina făcu cale întoarsă și se mistui în întuneric.

Clopotele băteau asupra nopții, zvonind parcă a moarte. Luna cât un talger se spânzurase în răscrucile cerului.

2

PRINȚUL AURULUI SURÂDE

De îndată ce se isprăvi slujba dimineții, prinseră a răsună pe ulițele Bucureștiului pinteneii de argint aninați la cizmele paicilor. Erau doisprezece zdrahoni înveșmântați în straie albe, cu găietane și cingători verzi, după porunca domnului. O pietricică, tot verde, strălucea la tâmpla cușmelor.

Patima Brâncoveanului pentru smaragde, moștenită de la moșu-său, vornicul Preda, și de care aveau să fie mai apoi cuprinși urmașii, i-o știau toți giuvaiergiii din Brașov și Viana și chiar din Veneția. De-acolo, într-un sfârșit de primăvară, îi sosise în răcliță de aur smaragdul tăiat ca un fagure, nelipsit de la degetul cel mic.

Paicii alergau ținând în mâini urciorașe cu apă de trandafir. Stropeau cu ea târgoveții întâlniți în cale și numai după aceea rosteau cuvinte de bucurie.

În apa limpede a Dâmboviței se scălda un soare blând umplând văzduhul de miere, poposea apoi lucind moale pe acoperișurile caselor albe,